

सकीलकसंज्ञा राजमुताः केतवस्त्रयस्त्रिंशत् । वर्षास्थानाकारिस्ताम्रद्वर्कं फलं ब्रूयात् ॥ VARĀH. BRĪH. S. 3, 7, 11, 22.

तामसलीन (ता° + लीन) adj. so heisst in der Terminologie des SĀm̄khja eine der Formen von अतुष्टि Nichtbefriedigung: एवं मन्त्यात्मज्ञाने तामसलीना (अतुष्टिः) TATTVAŚ. 36.

तामसवन (ता° + वन) n. der dunkle Wald, N. pr. eines Waldes ○संधाराम HIUEN-THSANG I, 200, II, 333.

तामसिक (von तमस्) adj. = 1. तामस ÇKDR. WILS.

तामि oder तामी (von तम्) f. Einhaltung des Athems bis zur Erschöpfung: तिस्रास्तामीस्ताम्यति KAUC. 88. — Nach Lois. zu AK. 1, 1, 2, 4 angeblich = तमी Nacht.

तामालेय von तमाल gaṇa सभ्यादि zu P. 4, 2, 80.

तामिस्र (von तमिस्र, °स्रा) gaṇa ज्योत्स्नादि zu P. 5, 2, 103, Vārt. 1) adj. in Verbind. mit पत्न oder subst. m. mit Ergänzung von पत्न die dunkle Monatshälfte, die Zeit vom Vollmond bis zum Neumond: तामिस्रं प्रथमं पत्नम् MBH. 3, 11813. ohne पत्न LĀTJ. 9, 3, 8. GOBH. 3, 10, 7, 4, 6, 11. — 2) m. ein Rākshasa (Nachtwandler) RAGH. 13, 2. — 3) m. Dunkel, so heisst der Unmuth, der Aerger, eine der fünf Formen der अविद्या im SĀm̄khja SĀM̄KHJAK. 48. तामिस्रो नामाष्टगुणैश्चर्ये ऽपिमाद्ये दशविधे च विषये यो द्वेषो ऽप्रतिकृतस्त्रयं दुःखमुत्पद्यते ऽतो तामिस्र इत्यभिधीयते TATTVAŚ. 34. तमो मोक्षे महामोक्षस्तामिस्रः क्रोधसंज्ञितः । मरणां तन्धतामिस्रं तामिस्रः कोध इष्यते ॥ MBH. 14, 1049. BHĀG. P. 3, 12, 2, 20, 18 (neutr.). तमोमयः (= तामिस्रः) । तमो मोक्षे महामोक्षस्तामिस्रो अन्धसंज्ञितः (d. i. अन्धतामिस्रः) MĀRK. P. 47, 15. = भोगेच्छाप्रतिघाते क्रोधः SVĀMIN zu BHĀG. P. ÇKDR. — 4) eine best. Hölle M. 4, 88, 165, 12, 75. JĀG. 3, 222. BHĀG. P. 3, 30, 29. 5, 26, 7 (m.). 8. MĀRK. P. 29, 12. — Vgl. अन्धतामिस्र.

तामु m. unter den Synonymen von स्तोत्र NAIKH. 3, 16; andere Lesart तामु.

ताम्बली adj. f. von einer best. Pflanze: मुञ्जकाशताम्बल्यो रशनाः GOBH. 2, 10, 7.

ताम्बूल UGÉVAL. zu UNĀDIS. 4, 90 (ताम्बूल). 1) n. Betelpfeffer, Piper Betle Lin. °पत्रं SUÇR. 1, 223, 2. 243, 21. पत्रं ताम्बूलजम् 2, 137, 11. das Blatt des Betelpfeffers, Betel; wird um Arecanuss und andere Stoffe gewickelt und gekaut. PRAĒRTAS bei COLEBR. Misc. Ess. I, 117. HARIV. 8454. 8457. PAÑKĀT. II, 16. RĪT. 6, 4. VARĀH. BRĪH. S. 12, 10, 76, 41. Verz. d. B. H. No. 590. राज्ञासनं दत्तं ताम्बूलं च VET. 2, 6, 11, 2. ÇRĀNGĀRĀT. 7. DAÇAK. in BENF. Chr. 197, 8. RĀGA-TAR. 5, 364. BHĀG. P. 8, 16, 41. gegen Betrunkenheit angewandt PRAB. 62, 5. ताम्बूलाक्तं mit dem ausgekauften Saft von Betel beschmiert SĀH. D. 42, 9. Arecanuss (क्रमुका, क्रमुकीफल) TRIK. 3, 3, 395. MED. I. 97. H. an. 3, 654. Das m. nach WILS. Crotalaria juncea Lin. (शाण). — 2) f. ई Piper Betle Lin. AK. 2, 4, 4, 8. H. 1155. H. an. MED. BHARTĪ. 1, 48. RAGH. 4, 42. KATHĀS. 9, 81. RĀGA-TAR. 6, 19.

ताम्बूलकरङ्क (ता° + क°) m. Betelbüchse H. 718.

ताम्बूलद (ता° + द°) m. Betelreicher, Betelträger (bei Standespersonen) TRIK. 2, 8, 31. HĀR. 132.

ताम्बूलदायक (ता° + दा°) m. dass. KĀM. NITIS. 12, 46.

ताम्बूलधर (ता° + धर) m. dass. RĀGA-TAR. 8, 1738.

ताम्बूलपत्र (ता° + प°) 1) n. Betel SuÇR. 1, 223, 2. 243, 21. — 2) m. Dioscorea globosa Chois. (पिण्डालु) RĀGAN. im ÇKDR. NIGH. Pū.

ताम्बूलपेटिका (ता° + पे°) f. Betelbüchse WILS.

ताम्बूलराग (ता° + राग) m. Linsen, Ervum lens Lin. HĀR. 133.

ताम्बूलवल्लिका (ता° + व°) f. Piper Betle Lin. ÇABDAR. im ÇKDR.

ताम्बूलवल्ली (ता° + व°) f. dass. AK. 2, 4, 4, 8. H. 1155. RAGH. 6, 64.

ताम्बूलवाहक (ता° + वा°) m. Betelträger (bei Standespersonen) PAÑKĀT. 156, 21.

ताम्बूलाधिकार (ता° + अधि°) m. das Amt den Betel vornehmen Personen nachzutragen PAÑKĀT. 63, 22.

ताम्बूलिक (von ताम्बूल) m. Betelverkäufer R. GORR. 2, 90, 23. SĀH. D. 35, 11.

ताम्बूलिन (wie eben) m. dass. DHARMA-P. bei COLEBR. Miss. Ess. II, 182 (त°). Betelträger WILS.

ताम्य (?) n. = ज्ञोमन् H. Ç. 125, wo viell. स्याताम्यं zu lesen ist.

1. ताम्रं UNĀDIS. 2, 16. 1) adj. f. अा dunkelroth, kupferroth NAIKH. 3, 7. TRIK. 3, 3, 352. H. an. 2, 428. MED. I. 44. VIÇVA bei UGÉVAL. ताम्र, अरुणा (in TRIK. und MED. diesem gleichgesetzt) VS. 16, 6, 39. °नखी MBH. 1, 3295. °शीर्ष (क्रौञ्च) R. 1, 2, 15. °लोचन 2, 34, 13. PAÑKĀT. 220, 1. ताम्रास्य MBH. 4, 165. ताम्राष्ठ KUMĀRAS. 1, 45. MĀRK. P. 23, 41. KATHĀS. 16, 81. °मृञ्ज R. 3, 23, 16. BHĀG. P. 4, 14, 44. — INDR. 5, 12. R. 3, 38, 22. fg. SUÇR. 1, 127, 2. 200, 16. 268, 16. 295, 16. 2, 307, 7. ÇĀK. 69. KUMĀRAS. 3, 65. कृत्तं SŪRJAS. 6, 23. f. RAGH. 2, 15. ताम्रा (त्वक्) heisst die vierte unter den sieben Häuten, die nach SUÇR. am entstehenden Embryo sich bilden, 1, 326, 7. Vgl. प्रताम्र. — 2) m. a) eine Art Aussatz mit kupferrothen Flecken KARMAVĪPĀKA im ÇKDR. — b) N. pr. a) eines Mannes; vgl. ताम्रायण. = ß) einer Insel: द्वीपं ताम्राह्वयम् MBH. 2, 1172; vgl. ताम्रद्वीप und LIA. I, 570, N. 1. — 3) f. अा a) N. verschiedener Pflanzen: α) = मञ्जिष्ठा Rubia Munjista Roxb. NIGH. PR. — ß) = रक्तगुञ्जा Abrus precatorius Lin. NIGH. PR. — γ) = मैकली RĀGAN. im ÇKDR. Unter ताम्रवल्ली erscheint das Wort im ÇKDR. nach ders. Aut. auch als Synonym von dieser Pflanze. — b) N. pr. einer Tochter Daksha's, einer der Gemahlinnen Kaçjapa's und Mutter verschiedener Vögel, MBH. 1, 2620. HARIV. 170, 221. fg. R. 3, 20, 12, 18. VP. 122. BHĀG. P. 6, 6, 25, 27. — c) N. pr. eines Flusses MBH. 3, 12909. 6, 335. VP. 183. — 4) n. a) dunkle Röthe H. an. MED. ÇABDAR. im ÇKDR. — b) Kupfer TRIK. 3, 3, 352. H. 1039. H. an. MED. VIÇVA. KAUC. 16. M. 5, 114. 8, 131. 11, 167. HARIV. 16265. R. 1, 38, 20. 4, 44, 23. SUÇR. 1, 228, 1. 2, 67, 9. 336, 17. PAÑKĀT. 241, 11. VARĀH. BRĪH. S. 6, 13. 47, 46. 53, 71. RĀGA-TAR. 4, 386. PRAB. 22, 18. Sch. zu KĀTJ. ÇR. 1, 3, 12. ताम्रलेकैः MBH. 2, 2091. — c) dunkelrothes Sandelholz WILS. °मृष्टानुलेपिन् R. 2, 83, 17.

2. ताम्र (von 1. ताम्र Kupfer) 1) adj. f. ई kupfern JAMA bei KULL. zu M. 6, 53. R. 3, 21, 17. SUÇR. 1, 99, 5. 171, 9. f. BHAVISHJOTTARA-P. in Z. d. d. m. G. 6, 94, 3. — 2) f. ई ein Gefäss aus Kupfer mit einer Oeffnung im Boden, welches in Wasser gestellt sich allmählich füllt und auf diese Weise zur Messung der Zeit dient (vgl. ताम्रपात्र), TRIK. 1, 1, 121.

ताम्रक (von 1. ताम्र) 1) n. Kupfer AK. 2, 9, 97. TRIK. 2, 9, 32. HĀR.